

Hallituksen budjettiriihessä sopimista veromuutoksista

Hallitus esittää budjettiehdotuksessaan seuraavia muutoksia verotukseen:

Ansiotuloverotus (pl. osinkotulon veronalaisuus):

- o Tuloveroasteikon indeksitarkistukset jätetään tekemättä
- o Asuntovelkojen koroista vähennettävää osuutta pienennetään 75%:sta 70%:iin (vuonna 2015)¹
- o Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää korotetaan 2 000 eurosta 2 400 euroon
- o Perus- ja työtulovähennyksen enimmäismääriä korotetaan 30 euroa
- o Useita vakuutetun sosiaaliturvamaksuja korotetaan

Pääomatuloverotus:

- o Pääomatulojen veroasteikon ylemmän prosentin (32) tuloraja alenee 40 000 euroon
- o Listatusta yhtiöstä saadusta osingosta veronalaista pääomatuloa on 85 % nykyisen 70 % sijaan
- o Listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon
 - o Tuottoasteraja laskee 9 %:sta 8 %:iin
 - o Nykyisin verovapaa osinko on jatkossa 25 %:sti veronalaista pääomatuloa
 - o Tämän osingon euromääräinen yläraja nousee 60 000 eurosta 150 000 euroa
 - o Euromääräisen rajan ylittävän osingon veronalainen osuus nousee 70 %:sta 85 %:iin
 - o Tuottoasteen ylittävästä osingosta 75 % on veronalaista ansiotuloa

Yhteisöverotus:

- o Yhteisöverokantaa alennetaan nykyisestä 24,5 %:sta 20 %:iin.

Valmisteverotus:

- o Alkoholijuomien, tupakan, virvoitusjuomien, sähkön ja liikenteen polttoaineiden² veroja korotetaan
- o Voimalaitosten windfall-vero otetaan käyttöön

Useimmat edellä luetelluista veromuutoksista sovittiin jo maaliskuun kehysriihessä. Merkittävimmät poikkeamat kehysriiehiedotuksista ovat seuraavat:

- o Listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon tuottoasteen ylittävä osa verotetaan edelleen ansiotulona. Veronalainen osuus on nykyisen 70 %:n sijasta 75 %:ia
- o Aiemmin ehdotettu makeisveron korotus perutaan
- o Kehysriihessä sovittujen verotukien (t&k-vähennys, korotetut poistot) peruuttamista ei vahvistettu
- o Lisäksi työmarkkinaratkaisua varaudutaan tukemaan mm. siten, että
 - o tuloveroasteikkoon tehdään 1,5 %:n indeksitarkistukset lukuun ottamatta ylintä 100 000 euron tuloluokkaa
 - o kilometrikorvauksen verovapaan enimmäismäärän alentaminen yli 15 000 kilometriä ajetun työmatkan osalta perutaan
 - o väylämaksut puolitetaan ja tavaraliikenteen ratavero poistetaan vuosina 2015-2017

¹ Vuotta 2014 koskevasta osuuden pienentämisestä 80 %:sta 75 %:iin päätettiin jo aiemmin.

² Liikennepolttoaineiden verojen korotuksesta päätettiin jo aiemmin.

Kommentteja:

Mikäli budjettiriihen ehdotukset toteutuvat, ansiotulojen veromuutoksista fiskaalisesti merkittävin on indeksitarkistusten tekemättä jättäminen. Muiden muutosten, etenkin perusvähennyksen ja kotitalousvähennyksen, verotuottovaikutukset ovat selkeästi pienempiä. Kaiken kaikkiaan päätökset kiristävät ansio- ja pääomatulojen (ml. osinkotulojen) verotusta. Kun ansio- ja hintatason on arvioitu nousevan lähes yhtä paljon, kotitalouksien ostovoima supistuu veromuutosten seurauksena.

Mikäli työmarkkinaratkaisu toteutuu, hallitus tukee ostovoiman kehitystä keventämällä tuloverotusta mm. edellä kuvatulla tavalla. Yhteisvaikutusta verotuksen tasoon ja kotitalouksien ostovoimaan voidaan arvioida vasta kaikkien niihin vaikuttavien muutosten selkiintyessä.

Yhteisöverokannan alentaminen vähentää verotuottoja valtiovarainministeriön arvion mukaan 870 miljoonaa euroa. Investointien tuottovaatimus laskee ja investointikannustimet vahvistuvat. Osinkoverotuksen muutoksilla pyritään estämään yhteisöveron keventämisestä muutoin aiheutuva veroasteiden ero työ- ja osinkotulojen välillä. Tällaiset veroasteiden erot synnyttävät kannusteita tulonmuuntoon ansiotuloista pääomatuloihin. Tältä osin budjettiesitys on toimivampi kuin kehysriihessä esitetty malli.

Oheisessa liitemuistiossa arvioidaan ehdotusten vaikutuksia listaamattoman osakeyhtiön omistajan veroihin. Tulosten mukaan verovapaata pääomatulo-osinkoa saaneiden verotus kiristyy hieman osingon tullessa 25 %:sti verolle. Yhteisöveron lasku ei siis kokonaan kompensoi tätä muutosta. Tälle tulonsaajaryhmälle on ominaista, että nykyjärjestelmän veroaste on tulotasoon nähden usein varsin matala. Vastaavasti useiden verollista pääomatulo-osinkoa saaneiden verotus kevenee euromääräisen rajan noustessa 60 000 eurosta 150 000 euroon.

Muutosten voidaan arvioida alentavan listaamattoman yhtiön investoinnin tuottovaatimusta monissa tapauksissa. Tuottovaatimuksen voimakas vaihtelu, joka on nykyjärjestelmän ongelmallinen erityispiirre, ei kuitenkaan juuri pienene. Suorin tapa vähentää tätä vaihtelua olisi alentaa tuottoasterajaa. Budjettiesityksessä raja alenee vain hieman 9 %:sta 8 %:iin.

Valmisteverojen (pl. windfall-vero) kiristykset lisäävät verotuottoja valtiovarainministeriön arvion mukaan 425 miljoonaa euroa.